

בש"פ 5855/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5855/23

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
בנצרת, מיום 27.7.2023, בעמ"ת 65749-07-23,
שניתנה על-ידי כבוד השופט ג' צפיר

בשם המבקש: עו"ד שושנה אטד

החלטה

1. בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת, מיום 27.7.2023, בעמ"ת 65749-07-23 (השופט ג' צפיר), שבגדרה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בנצרת, גם כן מיום 27.7.2023, במ"ת 35941-05-23 (השופטת א' אימבר).

2. ביום 15.5.2023, הוגש נגד המבקש כתב אישום, המייחס לו עבירות של איומים, תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש ותקיפת בן זוג סתם. לפי עובדות כתב האישום, במספר מקרים תקף המבקש את אשתו (להלן: המתלוננת). באחת מהפעמים, כך מתואר, הכה המבקש את המתלוננת בראשה, באמצעות מוט אלומיניום - תקיפה שגרמה לה חבלה של ממש, והיא נזקקה לטיפול רפואי; פעם אחרת, בשעה שהמתלוננת היתה בהריון מתקדם, תקף אותה המשיב באלימות, עד שנאלצה להישכב על הרצפה, על מנת לגונן על העובר שנשאה. עוד מתואר בכתב האישום, כי במספר מועדים איים המבקש על המתלוננת ועל אביה, וכן כי המבקש הנהיג בבית המשותף למתלוננת ולו 'כללים' שלפיהם נאסר על המתלוננת לבצע פעולות שונות, דוגמת החזקה במפתח הבית.

3. לצד כתב האישום, הגישה המשיבה גם בקשה למעצר המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. לא אתעכב על גלגוליה הלא מעטים של ההחלטה בבקשה, גלגולים שכוללים מספר עררים שהגישה המדינה לבית המשפט המחוזי בנצרת, כמו גם תסקיר שירות מבחן ו-2 תסקירים משלימים; די שאציין כי בסופו של התהליך, בהחלטה מיום 23.7.2023, קבע בית משפט השלום כי "ניתן יהיה להסתפק במעצר באיזוק אלקטרוני", אלא שלשם כך יהיה על המבקש להציע חלופת מעצר שתהיה מרוחקת מבית המתלוננת. חלופה כאמור אכן הוצעה, נבחנה במסגרת הדיון שהתקיים ביום 27.7.2023, ונמצאה מתאימה, על-פי בית משפט השלום; על כן, בסוף אותו דיון, הורה בית המשפט כי המבקש יעצר באיזוק אלקטרוני, תחת פיקוח, עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

4. המשיבה מיהרה לערור על ההחלטה, לפני בית המשפט המחוזי בנצרת. הערר התקבל, בהחלטה שניתנה גם היא ביום 27.7.2023. נקבע, כי "נוכח מהות האישומים המיוחסים ל[מבקש], התמשכותם על פני מס' שנים, נוכח עמדה עקבית של שירות המבחן אשר הגדירה את רמת הסיכון אשר נשקפת מ[המבקש] גבוהה ואשר לא המליצה על שחרורו לחלופת מעצר ובהתחשב בעובדה שהמתלוננת טרם העידה, לא ניתן להורות על שחרורו של [המבקש] לחלופת מעצר". לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי כי המבקש יושם בבית מעצר.

מכאן הבקשה שלפני.

5. עיינתי בבקשה, בתסקירים ובהחלטות שניתנו בהליכי המעצר עד כה, ומצאתי כי דין הבקשה להידחות. דברים ידועים הם, שרשות לערור ב'גלגול שלישי' לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), ניתנת במשורה, רק כאשר מתעוררת שאלה משפטית חשובה, או כשיש צורך בתיקונו של עיוות דין (ראו, מְנִי רבים: בש"פ 3616/23 מחארזה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (29.5.2023); בש"פ 5984/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.8.2018)). בראי אמות מידה אלה, אין מקום להיעתר לבקשה וליתן למבקש רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי.

6. המבקש אינו טוען כי עניינו מעורר שאלה משפטית כללית, ומכוון טענותיו כלפי קביעת בית המשפט המחוזי, שלפיה בית משפט השלום סטה מהמלצת שירות המבחן ללא הצדקה מספקת. לדברי המבקש, שירות המבחן כלל לא שלל בעניינו חלופת מעצר, אלא רק התנגד למפקחים שהוצעו על-ידו. על כן, כך ממשיכה הטענה, משהחלטת בית משפט השלום כוללת מפקחים אחרים מאלה שהוצעו, ואף מוסיפה איזוק אלקטרוני, שאליו לא התייחס שירות המבחן בתסקיר - הרי ש"נימוקי ביהמ"ש השלום לסיבת הסטייה בניסבות אלו, מספקת". בהתאם לכך, גורס המבקש שלא היתה הצדקה להתערבות בית המשפט המחוזי בהחלטת בית משפט השלום.

7. אין בידי לקבל את הטענות, ואיני מוצא חשש שמא נגרם למבקש עיוות דין. שלא כדברי המבקש, המלצת שירות המבחן בהחלט לא ניתנה אך בשל אי-התאמת המפקחים שהוצעו. ההמלצה נבעה, כפי שנכתב בה במפורש, גם מהתרשמות ממאפייני אישיותו והתנהגותו של המבקש, מהערכת רמת הסיכון להישנות המעשים, משיח שהתקיים עם המתלוננים, מהערכת נכונות המבקש להשתלב בטיפול, ועוד כיו"ב. נוסף על השיקולים הנ"ל, הזכרה גם אי-התאמת המפקחים שהציע המבקש. משאלה הם פני הדברים, אין מקום לטענה שלפיה בית משפט השלום לא סטה מהמלצת שירות המבחן, או כי מדובר בסטייה שנעשתה תוך מענה ממוקד לקשיים שעליהם הצביע שירות המבחן, בכל הנוגע לזהות המפקחים; החלטת בית משפט השלום סטה גם סטה מהמלצתו הברורה והעקבית של שירות המבחן, להותיר את המבקש במעצר.

8. אמנם כן, בית המשפט רשאי כמובן לסטות מהמלצת שירות המבחן, והוא אף נדרש לעשות כן במקרים המתאימים; עם זאת, כידוע, סטייה מהמלצת שירות המבחן אינה דבר של מה בכך, והיא מצריכה טעמים כבדי משקל (ראו, למשל: בש"פ 6891/21 מדינת ישראל נ' אבו כף, פסקה 10 (15.10.2021)). כמו כן, בדנן, לצורך בטעמים משמעותיים מקור חשוב נוסף. עסקינן במי שמואשם בעבירה מן העבירות המנויות בסעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים. על כגון דא, מורנו סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים, כי לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני, "אלא אם כן שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין, ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני". דא עקא, שלא הוצגו טעמים מיוחדים כאמור בהחלטת בית משפט השלום; אף לא נזכרה בהחלטה הדרישה להצגת טעמים כאמור (לגבי הצורך בהצגת טעמים שכאלה באופן מפורש, כמו גם הבעייתיות שבניסיון 'לחלץ' טעמים מיוחדים, מהנמקתה 'הרגילה' של הערכאה הדיונית, לאחר מעשה, ראו והשוו לדברי בע"פ 8500/22 אביטבול נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-14 (10.7.2023)).

9. נמצא אפוא, כי לא זו בלבד שאין לקבל את השגת המבקש על הקביעה שלפיה הוראת בית משפט השלום על חלופת המעצר מנוגדת להמלצת שירות המבחן, אלא שבדרכו של המבקש לעבר חלופה כאמור - ניצבות משוכות רמות. לא השתכנעתי כי בקביעת בית המשפט המחוזי, שלפיה לא עלה בידו לעוברן, נפלה שגגה; ודאי לא שגגה המגיעה עד כדי עיוות דין. כך, בפרט, בשים לב לחוות הדעת השלילית של שירות המבחן, בכל הנוגע להתאמת המבקש לחלופת מעצר.

סוף דבר: אין הצדקה ליתן למבקש רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי; הבקשה - נדחית.

ניתנה היום, ט"ו באב התשפ"ג (2.8.2023).

שׁוֹפֵט